



Národní knihovna České republiky  
Slovanská knihovna

## *Europeica – Slavica – Baltica*



**Jiřímu Marvanovi k 70. narozeninám**

**Sestavily**

Helena Petáková a Hana Opleštilová

Praha 2007

## KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Europeica – Slavica – Baltica : Jiřímu Marvanovi k 70. narozeninám / sestavily Helena Petáková a Hana Opleštilová. – 1. vyd. – Praha : Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, 2007. – 328 s. – (Publikace Slovanské knihovny ; 56)  
ISBN 978-80-7050-521-2

[80(=16)+908(4)]-051 \* [80(=17)+908(474)]-051 \* 80(=16)+908(4) \*  
80(=17)+908(474) \* (437.3)

- Marvan, Jiří, 1936 –
- slavisté – Česko – 20. stol.
- baltisté – Česko – 20. stol.
- slavistika
- baltistika
- sborníky

80 – Filologie [11]

### **Recenzenti**

Prof. PhDr. Zdeněk Mathauser, DrSc., Dr.h.c.

Doc. PhDr. Vladimír Blažek, CSc.

© Národní knihovna ČR, 2007

**ISBN 978-80-7050-521-2**

*Slovo redakce* .....7

## Úvodem

**Alexander Levitsky** (Providence, Rhode Island)  
*Jiří Marvan and his Scholarship Back at Charles University* ..... 11  
*Jiří Marvan a jeho vědecká erudice zpět na Univerzitu Karlově* ..... 13

**Zdeňka Trösterová** (Ústí nad Labem)  
*Jiří Marvan jubilující* ..... 15  
*To Celebrate Jiří Marvan's Anniversary* ..... 29

**Marko Pavlyshyn** (Melbourne)  
*Jiří Marvan: The Australian Story of a Slavist*..... 43  
*Jiří Marvan: australský příběh slavisty*..... 49

## Jiří Marvan – osobnost, ideje a dílo

**Pavel Gan** (Göttingen)  
*Za češtinou a jejími tvůrci – k antipodům. Laudatio na Jiřího Marvana – lachistu, rosistu a básníka* ..... 57

**Ilja Lemeškin** (Vilnius – Praha)  
*Prof. Marvan a lituanistika. Návrat české baltistiky* ..... 75

**Jan Horálek** (Ústí nad Labem)  
*K Marvanově koncepci lingvoekologie a lingvoetiky* ..... 81

**Vladimír Trpka** (Ústí nad Labem)  
*Vědomí jazyka a spisovná čeština* ..... 85

**Tone Maia Liodden** (Oslo)  
*A Migrant in the World of Languages* ..... 109

**Petr Vopěnka** (Praha – Ústí nad Labem)  
*Jiří Marvan: Brána jazykem otvíraná aneb O češtině světové* ..... 117

## Evropeistika

- Josef Fronek** (Glasgow – Brno)  
*Brána jazykem zavíraná* ..... 121
- Mira Načeva-Marvanová** (Sofia – Ústí nad Labem – Prague)  
*Aristotle's Categories and the Greek Verb 'έχειν "to have" through a Linguist's Eyes*..... 129
- Sáva Heřman** (Praha)  
*Sémantické analógie v oblasti slovesné modality a modálních vět v balkánských a baltských jazycích*..... 147

## Slavistika

- Jiří Rejzek** (Praha)  
*Několik poznámek k lidové etymologii*..... 153
- Marta Malanowska** (Wrocław)  
*Z problematyki konfrontatywnego opisu paradygmatów słowotwórczych w języku czeskim i polskim* ..... 159
- Ewald Osers** (Reading)  
*Óndra Łysohorsky* ..... 173
- Patrik Mitter** (Ústí nad Labem)  
*Hybridní složeniny okazionálního charakteru v současné češtině*..... 177
- Věra Lendělová** (Praha)  
*K otázce mikrojazyků, zejména pak rusínštiny karapatského areálu* ..... 185
- Jaromír Krško** (Banská Bystrica)  
*Sťahy a vzťahy medzi slovanskými jazykmi* ..... 193
- Vladimír Blažek** (Praha)  
*Petr I. jako uživatel jazyka* ..... 201
- Татьяна Лоикова-Насенко** (Ташкент – Прага)  
*Опозиции «словосочетание / лексема», их стилистические особенности* ..... 207
- Peter Skalník** (Cape Town – Pardubice – Wrocław)  
*The Soviet Ethnos 'Theory' and its South African Parallel*..... 219

## **Baltistika**

- Baiba Metuzāle-Kangere** (Melbourne – Stockholm)  
*On the Morphemic Segmentation of Puteklis (Dust) and  
Puteksnis (Pollen)*.....243
- Jolanta Zabarskaitė** (Vilnius)  
*Lietuvių kalbos instituto kalbos ištekliai ir duomenų bazės* .....249  
*Prameny a databáze Institutu pro litevský jazyk* .....261
- Antanas Maceina** (Vilnius) –  
Překlad a komentář Lucie Korbélyiová  
*Metafyzika a litevský jazyk* .....273
- Zigmas Zinkevičius** (Vilnius)  
*Odkud se vzala spisovná litevština?* .....287
- Robert Vorel** (Plzeň)  
*Jiří Marvan – dotek renesance* .....291  
*Jiří-George Marvan – A Touch of Renaissance*.....293

## **Bibliografie prací Jiřího Marvana (1960–2006)** ..... 295

## **Rejstříky**

- jmenný .....313  
věcný .....317  
subject index.....321  
jazyků .....325

## *Slovo redakce*

Předkládaný sborník obsahově vychází ze sympozia *Balto-slavica na prahu století*, které k životnímu jubileu prof. Jiřího Marvana uspořádala pražská Slovanská knihovna a Ústav slavistických a východoevropských studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy dne 19. dubna 2006.

Složení sborníku neodpovídá plně skladbě přednášek proslovených na sympoziu. Některé příspěvky nemohly být zařazeny (nejčastěji proto, že již byly zveřejněny v jiných publikacích), na druhou stranu se objevila řada příspěvků nových, které na konferenci nezazněly.

Shromážděné texty umožnily přirozené seskupení do tří tematických oddílů (evropeistika, slavistika, baltistika), jež odrážejí okruhy badatelského zájmu prof. Marvana. Těmto stěžejním částem jsou předřazeny dvoujazyčné úvodní články a oddíl *Jiří Marvan – osobnost, ideje a dílo*.

Všechny příspěvky jsou doplněny resumé (česky, slovensky, polsky, rusky a litevsky psané texty anglickým souhrnem, anglicky psané českým). Tři úvodní studie, jež se pokoušejí souhrnně zmapovat životní pouť Jiřího Marvana a jeho tvorbu, a závěrečný esej R. Vorla jsou, za účelem zajištění širšího čtenářského dosahu, otištěny v českém i anglickém znění. V úplnosti byl do češtiny přeložen rovněž litevský příspěvek J. Zabarskaitė.

Publikace dále obsahuje strukturovanou bibliografii Jiřího Marvana (práce z let 1960–2006) a uzavírají ji výběrové rejstříky (r. jmenný, r. věcný a r. jazyků). Sborník počítá ve velké míře i se zahraničním publikem, proto mají věcný a jazykový rejstřík paralelní českou a anglickou podobu. Rejstříky nejenže usnadní čtenáři práci s knihou, ale zároveň samy o sobě poskytnou představu o šíři témat a počtu osobností, jimž prof. Marvan věnoval svou pozornost a jež se staly inspirací také pro většinu přispěvatelů.

*Helena Petáková*

**Publikace Slovanské knihovny – 56**

Řídí Lukáš Babka

***Europeica – Slavica – Baltica***

**Jiřímu Marvanovi k 70. narozeninám**

---

Sestavily Helena Petáková a Hana Opleštilová

Vydala Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna

1. vydání

Praha 2007

Návrh obálky Ondřej Huleš

Technická redakce Alena Diasová

Vytisklo polygrafické oddělení NK ČR

Tisk obálky ARS PRINT

Distribuce: Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna

Klementinum 190

110 00 Praha 1

E-mail: [jindriska.hybsova@nkp.cz](mailto:jindriska.hybsova@nkp.cz)

[sluzby.sk@nkp.cz](mailto:sluzby.sk@nkp.cz)

Národní knihovna ČR

Oddělení odbytu

Sodomkova 2/1146

102 00 Praha 10

E-mail: [mirosovsky.ivo@cdh.nkp.cz](mailto:mirosovsky.ivo@cdh.nkp.cz)